

201014346

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО МАРОКО ЗА ЗАЕМНО ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Кралството Мароко за заемно поттикнување и заштита на инвестициите,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 26 октомври 2010 година.

Бр. 07-4396/1
26 октомври 2010 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО МАРОКО ЗА ЗАЕМНО ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Кралството Мароко за заемно поттикнување и заштита на инвестициите, склучен во Рабат, на 11 мај 2010 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, арапски и на англиски јазик, гласи:

ДОГОВОР
ПОМЕЃУ
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
И
ВЛАДАТА НА КРАЛСТВОТО МАРОКО
ЗА ЗАЕМНО ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ

Владата на Република Македонија и Владата на Кралството Мароко, во понатамошниот текст "договорни страни",

Со желба да ја зајакнат нивната економска соработка за заедничка корист за двете држави,

Со намера да создадат и одржуваат поволни услови за инвестиции на инвеститори од едната договорна страна на територија на другата договорна страна,

Согледувајќи дека поттикнувањето и реципрочната заштита на инвестициите во согласност со овој договор ќе бидат погодни за стимулирање на деловната иницијатива и ќе го зголемат просперитетот на двете држави,

Се договорија како што следи:

Член 1
Дефиниции

За целите на овој договор:

1. Под "инвестиции" се подразбираат секој вид на вложени средства од инвеститори на едната договорна страна на територија на другата договорна страна во согласност со законите и прописите на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата и вклучуваат посебно, но не и исклучиво:

- а) движен и недвижен имот и било кои поврзани сопственички права, како што се хипотеки, залог, право на задршка, и други слични права во согласност со закон;
- б) акции, удели, должнички хартии од вредност и која било друга форма на учество во компании;
- в) парични побарувања и побарувања врз основа на договор кои имаат финансиска вредност и заеми директно поврзани со конкретна инвестиција, со исклучок на:
 - (i) парични побарувања кои произлегуваат исклучиво од комерцијални договори за продажба на стоки и услуги; и
 - (ii) продолжување на кредит во врска со комерцијална трансакција, како што е трговско финансирање;
- г) права на интелектуална сопственост, како што е дефинирано во мултилатерални договори склучени под покровителство на Светската организација за интелектуална сопственост, доколку двете договорни страни се страни во такви договори, вклучувајќи авторски права, патенти, трговски марки, трговски имиња, франшизи, индустриски дизајн, технички процеси и други слични права;
- д) кое било право за спроведување економски активности доделени со закон или според договор, вклучувајќи концесии издадени во согласност со важечките прописи, кои го уредуваат вршењето на активности вклучувајќи истражување, обработка, ископување или експлоатација на природни ресурси, вклучувајќи ги и оние кои се наоѓаат во морските области што спаѓаат под надлежност на која било од страните.

Секоја промена на правната форма, во која средствата се инвестирани или реинвестирани нема да влијае на нивниот карактер како инвестиции, под услов таквата промена да не е во спротивност со одредбите на овој договор и. законодавството на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата.

2. Под "инвеститор" се подразбира секое физичко или правно лице, на една договорна страна кое инвестира на територија на другата договорна страна во согласност со законите и прописите на втората договорна страна:

- а) под "физичко лице" се подразбира физичко лице кое има државјанство на таа договорна страна во согласност со нејзините закони; и

- б) под "правно лице" се подразбира секој субјект основан или организиран на територијата на една договорна страна во согласност со законите и прописите кои се во сила во таа договорна страна и кој има седиште заедно со своите главни економски активности на територијата на таа договорна страна.
3. Под "приноси" се подразбираат износи остварени од инвестиции и вклучуваат особено, иако не исклучиво, профит, камати, капитални добивки, дивиденди и надоместоци за авторски права.
4. Под "територија" се подразбира:
- во врска со Република Македонија: територијата на Република Македонија, вклучувајќи го копнениот, водениот и воздушниот простор, над кои Република Македонија во согласност со меѓународното право има суверени права и јурисдикција;
 - во врска со Кралството Мароко: територијата на Кралството Мароко, вклучувајќи ја и целата морска површина која се наоѓа под територијалните води на Кралството Мароко, која е или може да биде во иднина со законите на Кралството Мароко, во согласност со меѓународното право, како област во која можат да се остварат правата на Кралството Мароко во врска со морското дно и морската потпочва, како и природните ресурси.
5. Под "слободно конвертибилна валута" се подразбира валута која има широка употреба за вршење плаќања за меѓународни трансакции и често разменувана на водечките меѓународни девизни пазари.

Член 2

Поттикнување и заштита на инвестиции

1. Секоја договорна страна поттикнува и создава поволни услови за инвестиции на инвеститори од другата договорна страна на својата територија и ги одобрува таквите инвестиции во согласност со своите закони и прописи.
2. Секое проширување или трансформација на почетната инвестиција мора да биде направено во согласност со законите и прописите кои се на сила во договорната страна на чија територија е направена инвестицијата. Таквото проширување или трансформација ќе се смета како нова инвестиција, во смисла на овој договор.

3. На инвестициите од инвеститорите од една договорна страна на територија на другата договорна страна им се доделува фер и рамномерен третман од втората договорна страна, во согласност со принципите на меѓународното право, и ќе уживаат целосна заштита и безбедност.
4. Ниту една договорна страна не го попречува, на ниту еден начин, со неоправдани или дискриминаторски мерки, управувањето, одржувањето, користењето, уживањето или располагањето, на територијата на нејзината Држава, со инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна.
5. Приносите од инвестиции, во случај на нивно реинвестирање во согласност со законите и прописите на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата, ја уживаат истата заштита како онаа доделена на почетната инвестиција.
6. Ништо во овој договор нема да се толкува на начин што ќе спречи договорна страна да преземе каква било активност која се смета за неопходна за заштита на јавната безбедност, ред или јавното здравје или за заштита на животната средина, под услов тие мерки да не се применети на начин што би претставувал произволна или неоправдана дискриминација.

Член 3

Национален третман и третман на најповластена нација

1. Секоја договорна страна, на нејзина територија, им доделува на инвестициите на инвеститорите од другата договорна страна третман кој не е помалку поволен од оној кој им го доделува, во слични околности, на инвестиции на нејзините сопствени инвеститори или на инвестиции на инвеститори на која било трета држава, кое и да е поповолно за односниот инвеститор.
2. Секоја договорна страна им доделува, на територијата на својата држава, на инвеститорите од другата договорна страна, во однос на активностите поврзани со нивните инвестиции, третман кој не е помалку поволен од оној што им го доделува, во слични околности, на своите сопствени инвеститори или на инвеститорите на која било трета држава.
3. Одредбите од овој член во врска со третман кој е не помалку поволен од оној доделен на инвестиции на инвеститори и на инвеститори на било која трета држава не се толкуваат како обврска за едната договорна страна да им додели на инвестициите на инвеститорите и на инвеститорите на другата договорна страна

корист од било каков третман, повластувања или привилегија која произлегува од:

- а) која било постојна или идна економска, монетарна или царинска унија, слободна трговска зона, или слични меѓународни договори, вклучувајќи други форми на регионална економска соработка, во кои било која од договорните страни е или може да стане страна.
- б) Било кој меѓународен договор или спогодба во врска со оданочување.

Член 4 Надомест за загуби

На инвеститорите на една од договорните страни, чии инвестиции трпат штети или загуби поради војна, вооружен конфликт, револуција, услови на вонредна национална состојба, побуна, востание, бунт или други слични настани на територијата на другата договорна страна, таа договорна страна им доделува третман, во врска со реституција, обештетување, надоместување или друго порамнување, кој не е помалку поволен од оној што таа им го доделила на своите сопствени инвеститори или на инвеститори на која било трета држава. Плаќањата кои произлегуваат се вршат без задоцнување во конвертибилна и слободно пренослива валута.

Член 5 Експропријација и надомест

1. Инвестиции направени од инвеститори од која било договорна страна на територија на другата договорна страна нема да бидат предмет на било какви мерки на експропријација или национализација или било кои други мерки кои имаат ефект на одземање (во понатамошниот текст "експропријација"), освен доколку не се исполнети следните услови:

- а) мерките се преземени заради јавен интерес и во согласност со законски постапки;
- б) тие се преземени на недискриминаторска основа;
- в) тие се придружени со исплата на соодветен и ефективен надомест;

2. Износот на таквиот надомест ја претставува реалната пазарна вредност на експроприраната инвестиција веднаш пред спроведувањето на мерката или пред претстојната мерка да биде јавно објавена.
3. Таквиот надомест се исплаќа без неоправдано доцнење. Во случај на доцнење при исплатата, надоместот вклучува камата пресметана од датумот на достасување до датумот на исплатата, во согласност со националното законодавство на договорната страна на чија територија е експроприрана инвестицијата. Исплатите кои произлегуваат ќе бидат ефективно реализирани и слободно преносливи без какви било доцнења, во конвертибилна и слободно пренослива валута.

Член 6 Трансфери

1. Во врска со инвестиции извршени на нејзина територија инвеститори од другата договорна страна, секоја договорна страна им дозволува на инвеститорите од другата договорна страна, по исполнување на своите фискални обврски, трансфер на плаќањата поврзани со нивните инвестиции. Таквите трансфери ги вклучуваат, особено, иако не исклучиво:
 - а) капитал и дополнителни износи кои се користат за одржување или проширување на инвестиција;
 - б) приноси од инвестиции, како што е дефинирано во член 1;
 - в) износи потребни за отплата на заеми поврзани со инвестиции;
 - г) приходи од целосна или делумна продажба или ликвидација на инвестиција;
 - д) надоместоци во согласност со членовите 4 и 5 од овој договор;
 - ѓ) плати и други примања на државјани на секоја договорна страна на кои им било дозволено да работат на територијата на другата договорна страна во врска со одредена инвестиција;
 - е) плаќања кои произлегуваат од решени спорови во согласност со член 8 од овој договор.

2. Трансферите на плаќања од став 1 од овој член се вршат, без непотребно одлагање, во слободно конвертибилна валута, според важечкиот девизен курс на датумот на трансферот, во согласност со девизните прописи и постапаки кои се на сила на територијата на договорната страна на чија територија се направени инвестициите.
3. По исклучок на ставовите 1 и 2 од овој член, било која договорна страна, може на недискриминаторска основа да донесе или спроведе мерки во врска со прекугранични капитални трансакции и плаќања:
 - а) во случај на сериозно нарушување на платниот биланс или надворешни финансиски потешкотии или закани поврзани со нив, или
 - б) во случаи каде што, под исклучителни околности, движењата на капитал предизвикуваат или се закануваат да предизвикаат сериозни потешкотии за макроекономското управување, особено на монетарната и политиката на девизен курс; или
 - в) за заштита на правата на доверителите.
4. Мерките од став 3 од овој член:
 - а) нема ги надминуваат неопходните мерки за справување со околностите наведени во став 3 на овој член;
 - б) се привремени и се отстрануваат веднаш штом условите ќе го дозволат тоа, и
 - в) другата договорна страна е веднаш известена за нив.
5. Договорните страни, им доделуваат на трансферите на плаќањата од овој член, третман кој не е помалку поволен од оној доделен на трансферите на плаќања кои произлегуваат од инвестиции направени од инвеститори на трета држава.

Член 7 Суброгација

1. Доколку договорната страна или нејзина овластена агенција (во понатамошниот текст "осигурител") изврши исплата на сопствените инвеститори врз основа на гаранција или осигурување од некомерцијални ризици во однос на инвестиции направени на територијата на другата договорна страна, таа

договорна страна ја признава суброгацијата на осигурителот на сите права и побарувања кои произлегуваат од таквата инвестиција, и признава дека осигурителот има право да ги оствари тие права и да обезбеди извршување на побарувањата во иста мера како првичниот инвеститор.

2. Суброгираните права или побарувања не ги надминуваат основните права или побарувања на инвеститорот.
3. Во случај на суброгација како што е дефинирано во став 1 од овој член, инвеститорот нема право да бара побарување, освен ако не е овластен да го стори тоа од договорната страна или од нејзината овластена агенција.
4. Секој спор помеѓу договорна страна и осигурител се решава во согласност со одредбите од член 8 на овој договор.

Член 8

Решавање инвестициски спорови помеѓу договорна страна и инвеститор на другата договорна страна

1. Инвеститорот ја известува во писмена форма, вклучувајќи детални информации, договорната страна на чија територија е направена инвестицијата, за секој спор помеѓу инвеститор од една договорна страна и другата договорна страна во врска со наводна повреда на една или повеќе одредби од овој договор во врска со инвестиција. Колку што е можно, страните вклучени во спорот настојуваат да го решат спорот пријателски или преку консултации и преговори. Тие можат, на иницијатива на една од нив и како дел од нивните консултации и преговори, да се согласат да применат необврзувачка постапка од трета страна како што е медијација.

Ако спорот не може да се реши во рок од шест месеци од датумот на барањето за решавање, спорот може да се поднесе по избор на инвеститорот до:

- а) надлежниот суд на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата, или
- б) Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови (ICSID), основан со "Конвенцијата за решавање инвестициони спорови помеѓу држави и државјани на други држави" отворена за потпишување во Вашингтон на 18 март 1965 година, или
- в) ad-hoc арбитражен суд основан според правила за арбитража на Комисијата за меѓународно трговско право на Обединетите Нации (UNCITRAL).

2. За оваа цел, секоја договорна страна дава своја неотповиклива согласност за поднесување на споровите на меѓународна арбитража утврдени во потставовите (б) и (в) на овој член.
3. Откако инвеститорот ќе избере да го достави спорот до надлежниот суд на договорната страна на чија територија е направена инвестицијата или на арбитража како што е предвидено според подставовите (б) и (в) на овој член, овој избор ќе биде конечен за инвеститорот.
4. Арбитражниот суд решава врз основа на националното законодавство на договорната страна вклучена во спорот на чија територија се наоѓа инвестицијата, вклучувајќи ги и правилата на судир на законите, одредбите на овој договор, како и општо прифатените принципи на меѓународното право.
5. Арбитражните одлуки се конечни и обврзувачки за која било од страните во спорот. Секоја договорна страна се обврзува да ги спроведе овие одлуки во согласност со законите и прописите на својата држава.

Член 9

Рашавање спорови помеѓу договорните страни

1. Секој спор помеѓу договорните страни кој се однесува на толкувањето или примената на овој договор се решава, колку што е можно, помеѓу договорните страни со преговори преку дипломатски канали.
2. Ако спорот не може да се реши во рок од шест месеци, по барање на која било договорна страна, спорот се доставува до *ad hoc* арбитражен суд во согласност со одредбите од овој член.
3. Арбитражниот суд се основа на следниов начин: секоја договорна страна назначува еден арбитер и овие двајца арбитри се согласуваат државјанин на трета држава да биде назначен за претседател на судот. Арбитрите се назначуваат во рок од три месеци и претседателот во рок од пет месеци од датумот на кој, која било договорна страна ја известила другата договорна страна за нејзината намера да го достави спорот до арбитражен суд.
4. Доколку во роковите утврдени во став 3 од овој член не се направат потребните назначувања, која било договорна страна може да го покани претседателот на Меѓународниот суд на правдата да ги изврши потребните назначувања. Ако претседателот на Меѓународниот суд на правдата е државјанин на некоја од

договорните страни или на некој друг начин е спречен да ја извршува споменатата функција, потпретседателот на Меѓународниот суд на правдата се повикува да ги изврши потребните назначувања. Ако потпретседателот е државјанин на некоја од договорните страни или ако тој исто така е спречен да ја извршува споменатата функција, членот на Меѓународниот суд на правдата кој е следен во хиерархијата, а кој не е државјанин на некоја од договорните страни, се повикува да ги изврши назначувања.

5. Арбитражниот суд решава, врз основа на одредбите на овој договор и правилата и принципите на меѓународното право. Судот ги донесува своите одлуки со мнозинство гласови. Одлуките се конечни и обврзувачки за двете договорни страни. Секоја договорна страна се обврзува да ги спроведе овие одлуки во согласност со законите и прописите на својата држава.
6. Судот одлучува врз основа на сопствена постапка.
7. Секоја договорна страна ги сноси трошоците за својот арбитер и неговото застапување во арбитражната постапка. Трошоците за претседателот и сите други трошоци, ќе бидат во подеднакви делови покриени од договорните страни.

Член 10 **Поповолни одредби**

Ако националното право на која било договорна страна или обврските според меѓународното право кои се важечки или воспоставени потоа, помеѓу договорните страни, покрај овој договор, содржат правила, без разлика дали се општи или специфични, со кои на инвестициите направени од инвеститори од државата на другата договорна страна им се доделува право на третман поповолен од оној предвиден со овој договор, таквите правила, до степен до кој се поповолни, преовладуваат над овој договор.

Член 11 **Консултации**

По барање на која било договорна страна, другата договорна страна се согласува веднаш да одржи консултации во врска со толкувањето или примената на овој договор.

Член 12 **Примена**

Овој договор се применува на инвестиции направени на територијата на една договорна страна во согласност со нејзините закони и прописи

од инвеститори на другата договорна страна, без оглед дали се извршени пред или по влегувањето во сила на овој договор, но не се применува на кој било произлезен спор или побарување во однос на инвестиции направени пред влегувањето во сила на овој договор.

Член 13

Влегување во сила, времетраење и престанок

1. Овој договор влегува во сила триесет дена по датумот на последното известување на договорните страни дека нивните уставни барања, потребни за влегување во сила на овој договор, се исполнети.
2. Овој договор останува на сила за почетен период од десет години. Тој автоматски се продолжува за последователни периоди од десет години, освен ако најмалку една година пред истекот на секој следен период, една од договорните страни ја извести писмено преку дипломатски канали, другата договорна страна за својата намера да го прекине договорот.
3. Овој договор може да се менува со заемна согласност помеѓу договорните страни. Измените на договорот влегуваат во сила во согласност со постапката потребна за влегување во сила на овој договор утврдена во став 1 од овој член.
4. Во врска со инвестиции направени пред датумот на престанокот на овој договор, одредбите од член 1 до член 12 поврзани со тие инвестиции остануваат на сила за период од десет години од датумот на престанок на овој договор.

Како сведоци на горенаведеното, долупотпишаните претставници, соодветно овластени од нивните Влади, го потпишаа овој договор.

Подготвено во Рабат на 11 мај 2010 во два оригинални примерока, секој на македонски, арапски и англиски јазик, при што трите текста се подеднакво идентични. Во случај на несогласување при толкувањето ќе преовлада англискиот текст.

За Владата на
Република Македонија

За Владата на
Кралството Мароко

اتفاق

بين

حكومة جمهورية مقدونيا

وحكومة المملكة المغربية

بشأن تشجيع وحماية الإستثمارات على وجه التبادل

إن حكومة جمهورية مقدونيا وحكومة المملكة المغربية، المشار إليهما فيما يلي ب"الطرفين المتعاقدين"،

رغبة منهما في تدعيم التعاون الاقتصادي بينهما من أجل المصلحة المتبادلة للبلدين،

وعزما منهما على خلق والحفاظ على ظروف ملائمة لاستثمارات مستثمري أحد الطرفين المتعاقدين فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر،

واعترافا منهما بأن تشجيع وحماية الاستثمارات على أساس هذا الاتفاق سيساهمان في تحفيز مبادرة الأعمال وسيدعمان التنمية في كلا الدولتين،

اتفقتا على ما يلي :

المادة 1

تعريف

لأغراض هذا الاتفاق :

1. "استثمارات" تعني كل أنواع الأصول المستثمرة من طرف مستثمري أحد الطرفين المتعاقدين فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر، طبقا لقوانين وأنظمة الطرف المتعاقد الذي ينجز الاستثمار فوق ترابه وتشمل على وجه الخصوص، لا الحصر:

(أ) الممتلكات المنقولة وغير المنقولة، وأي حقوق الملكية المرتبطة مثل، الرهون والرهنون الحيازية والضمانات وحقوق مشابهة تحت القانون؛

(ب) الأسهم والقيم وسندات الشركات وأي نوع من المساهمة في شركات؛

(ج) الديون النقدية وحق تقديم أية خدمة تحت عقد ذي قيمة مالية والقروض المرتبطة مباشرة باستثمار خاص باستثناء:

أ- الديون النقدية التي تنشأ فقط من عقود تجارية لبيع السلع والخدمات؛ و

ب- توسع الديون المرتبطة بمعاملات تجارية، مثل تمويل التجارة؛

د) حقوق الملكية الفكرية كما هو معرف بها في الاتفاقيات متعددة الأطراف الموقعة تحت إشراف المنظمة العالمية لحقوق الملكية الفكرية، والتي يكون الطرفان المتعاقدان طرفين فيها، بما فيها حقوق المؤلف والبراءات والعلامات التجارية والأسماء التجارية والإمتيازات والتصاميم الصناعية والطرق التقنية وحقوق أخرى مشابهة؛

هـ) أي حق لممارسة أنشطة اقتصادية ممنوح من طرف القانون أو وفق عقد، بما في ذلك الامتيازات المعطاة وفق القوانين المعمول بها، المنظمة للقيام بهذه الأنشطة بما في ذلك التنقيب أو الزراعة أو استخراج أو استغلال الموارد الطبيعية بما في ذلك تلك المتواجدة في المناطق البحرية الخاضعة للسيادة القانونية لأي من الطرفين.

أي تعديل في الشكل القانوني الذي تم به استثمار أو إعادة استثمار الأصول لا يؤثر على الطابع الاستثماري لهذه الأخيرة اعتباراً أن ذلك التغيير لا يعارض مع مقتضيات هذا الاتفاق و مع قوانين الطرف المتعاقد الذي تم إنجاز الاستثمار فوق ترابه.

2. " مستثمر " يعني كل شخص طبيعي أو معنوي ينتمي إلى أحد الطرفين المتعاقدين والذي يستثمر فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر وفق قوانين وأنظمة الطرف المتعاقد الأخير:

أ) عبارة "شخص طبيعي" تعني كل شخص ذاتي يحمل جنسية ذلك الطرف المتعاقد طبقاً لقانونه؛

ب) عبارة "شخص معنوي" تعني كل كيان تم إنشاؤه أو تنظيمه فوق تراب أحد الطرفين المتعاقدين وفقاً للقوانين والأنظمة الجاري بها العمل لدى ذلك الطرف المتعاقد والذي توجد إدارته المركزية وأنشطته الاقتصادية معاً فوق تراب ذلك الطرف المتعاقد.

3. "مداخل" تعني المبالغ الناتجة عن الاستثمارات وتتضمن على وجه الخصوص، لا الحصر، الأرباح والفوائد وعوائد الرساميل والأرباح الموزعة والمستحقات.

4 "تراب" يعني :

- بالنسبة لجمهورية مقدونيا، تراب جمهورية مقدونيا بما فيه الأراضي، والمياه والأجواء والتي يمارس فيها البلد المعنى طبقاً للقانون الدولي، حقوقه السيادية وقوانينه؛

- بالنسبة للمملكة المغربية، تراب المملكة المغربية بما فيه أية منطقة بحرية واقعة وراء المياه الإقليمية للمملكة المغربية التي تم تعيينها أو سيتم تعيينها فيما بعد بموجب تشريع المملكة المغربية، طبقاً للقانون الدولي، كمنطقة يمكن أن تمارس ضمنها المملكة المغربية حقوقها المتعلقة بأعماق البحار وتحت قاع البحر وكذا الموارد الطبيعية.

5. "عملة قابلة للتحويل" تعني عملة مستعملة على نطاق واسع للأداء في إطار معاملات دولية وتأتي هي قابلة للتحويل على نطاق واسع في أهم أسواق الصرف العالمية.

المادة 2

تشجيع وحماية الاستثمارات

1. يقوم كل طرف متعاقد بتشجيع وخلق ظروف ملائمة فوق ترابه للاستثمارات المنجزة من طرف مستثمري الطرف المتعاقد الآخر وبقيبل هذه الاستثمارات طبقاً لقوانينه وأنظمته.

2. كل توسيع أو تحويل لاستثمار أصلي يجب أن ينجز طبقاً للقوانين والتنظيمات الجاري بها العمل في الطرف المتعاقد الذي أنجز الاستثمار فوق ترابه. يعتبر هذا التوسيع أو التحويل بمثابة استثمار جديد بمعنى هذا الاتفاق.
3. تمنح الاستثمارات المنجزة من طرف مستثمري أحد الطرفين المتعاقدين فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر، من قبل هذا الأخير، معاملة عادلة ومنصفة طبقاً لمبادئ القانون الدولي، وتتمتع هذه الاستثمارات بحماية وأمن كاملين.
4. لا يحق لأي طرف متعاقد، بأي حال من الأحوال، اتخاذ تدابير غير معقولة أو تمييزية تعوق إدارة أو صيانة أو استخدام أو التمتع أو التصرف من استثمارات مستثمري طرف متعاقد فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر.
5. تتمتع مداخيل الاستثمار، في حالة إعادة استثمارها طبقاً لقوانين وتنظيمات الطرف المتعاقد الذي أنجز الاستثمار فوق ترابه، بنفس الحماية الممنوحة للاستثمار الأصلي.
6. لا يمنع أي شيء في هذا الاتفاق أي طرف متعاقد من إتخاذ أي إجراء يعتبر لازماً لحماية الأمن العام أو النظام العام أو الصحة العمومية أو لحماية البيئة، شريطة أن لا يتم تطبيق هذه التدابير بطريقة من شأنها أن تشكل وسيلة تعسف أو تمييز غير مبرر.

المادة 3

المعاملة الوطنية و معاملة الدولة الأكثر رعاية

1. يمنح كل طرف متعاقد فوق تراب دولته لاستثمارات مستثمري الطرف المتعاقد الآخر معاملة لا تقل أفضلية عن تلك التي يمنحها، في ظروف مشابهة، لاستثمارات مستثمري دولته أو لاستثمارات مستثمري دولة ثالثة، و يؤخذ بالمعاملة الأكثر أفضلية بالنسبة للمستثمر المعني بالأمر.
 2. يمنح كل طرف متعاقد فوق تراب دولته لمستثمري الطرف المتعاقد الآخر، في ما يخص الأنشطة المرتبطة باستثماراتهم، معاملة لا تقل أفضلية عن تلك التي يمنحها، في ظروف مشابهة، لمستثمري دولته أو مستثمري دولة ثالثة.
 3. لا يمكن تفسير مقتضيات هذه المادة المتعلقة بالمعاملة التي لا تقل أفضلية عن تلك الممنوحة لاستثمارات مستثمري أو مستثمري دولة ثالثة بكيفية تلزم أحد الطرفين المتعاقدين منح استثمارات مستثمري ومستثمري الطرف المتعاقد الآخر الاستفادة من أية معاملة أو تفضيل أو امتياز بموجب:
- أ- أي اتحاد اقتصادي أو نقدي أو جمركي أو منطقة تبادل حر حالياً أو لاحقاً أو اتفاقيات دولية مماثلة أو أي نوع آخر من التعاون الاقتصادي الإقليمي يكون أحد الطرفين المتعاقدين عضواً فيه حالياً أو لاحقاً، أو
- ب- أية اتفاقية أو ترتيب دولي يتعلّق بالجباية.

المادة 4

التعويض عن الخسائر

يحظى مستثمرو أحد الطرفين المتعاقدين الذين لحقت باستثماراتهم أضرار أو خسائر ناجمة عن الحرب أو نزاع مسلح أو ثورة أو حالة طوارئ وطنية أو تمرد أو اضطراب وطني أو شغب أو أحداث مماثلة أخرى فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر من قبل الطرف المتعاقد الأخير، فيما

يتعلق بالاسترجاع أو التعويض، أو أي حل آخر، بمعاملة لا تقل رعاية عن تلك التي يمنحها للمستثمرين من دولته أو لمستثمري أي دولة ثالثة. تحول المبالغ الناتجة المدفوعة، بدون تأخير غير مبرر، بعملة قابلة للتحويل بحرية.

المادة 5

نزاع الملكية والتعويض

1. لا تخضع الاستثمارات المنجزة من قبل مستثمري أي طرف من الطرفين المتعاقدين فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر لنزع الملكية، أو للتأميم أو لأي إجراءات لها نفس أثر سلب الملكية (المشار إليها في ما بعد بـ "نزع الملكية") إلا إذا اكتملت الشروط التالية:
(أ) تكون التدابير قد اتخذت لغرض المصلحة العامة وطبقا للمسطرة القانونية الواجبة،
(ب) ويتم اتخاذها على أساس غير تمييزي،
(ج) وتكون مصحوبة بدفع تعويض ملائم و فعلي.
2. يعادل مبلغ هذا التعويض القيمة السوقية الحقيقية للاستثمار الذي تم نزع ملكيته مباشرة قبل اتخاذ هذا الإجراء أو قبل الإعلان عن هذا الإجراء للعموم.
3. يؤدي التعويض بدون تأخير غير مبرر. في حالة تأخير في الأداء تترتب عن التعويض فائدة تحسب ابتداء من تاريخ الاستحقاق إلى تاريخ الأداء، حسب تشريع الطرف المتعاقد الذي تم إنجاز الاستثمار فوق ترابه. ويكون التعويض مستحقا فعليا كما يتم تحويله، بدون تأخير غير مبرر، بعملة قابلة للتحويل بحرية.

المادة 6

التحويلات

1. بالنظر للاستثمارات المنجزة فوق ترابه. من طرف مستثمري الطرف المتعاقد الآخر، يسمح كل طرف متعاقد لمستثمري الطرف المتعاقد الآخر، بعد أدائهم لواجباتهم الجبائية، بتحويل المبالغ المتعلقة باستثماراتهم. وتشمل هذه التحويلات على وجه الخصوص لا الحصر:
 - أ - رأس المال والمبالغ الإضافية اللازمة لصيانة وزيادة الاستثمار؛
 - ب - مداخيل الاستثمار كما هي مبينة في المادة 1؛
 - ج - المبالغ اللازمة لتسديد القروض المتعلقة بالاستثمار؛
 - د - العوائد الناتجة عن بيع أو تصفية كلية أو جزئية للاستثمار؛
 - هـ - التعويضات المدفوعة طبقا للمادتين 4 و5 من هذا لاتفاق؛
 - و - مرتبات ومكتسبات أخرى لمواطنين ينتمون إلى أحد الطرفين المتعاقدين والذين سمح لهم بالعمل فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر في إطار استثمار ما،
 - ز - الأداءات الناتجة عن تسوية نزاع بمقتضى المادة 8 من هذا لاتفاق.

2. تتم التحويلات المشار إليها في الفقرة 1 من هذه المادة بعملة قابلة للتحويل بحرية، دون تأخير غير مبرر، و بسعر الصرف المعمول به في تاريخ التحويل وبمقتضى القوانين والأنظمة الجاري بها العمل فوق تراب الطرف المتعاقد الذي أنجزت فوق ترابه الاستثمارات.

3. على الرغم من الفقرتين 1 و 2 من هذه المادة، يمكن لأي من الطرفين المتعاقدين، على أساس غير تمييزي، اعتماد أو الإبقاء على تدابير متصلة برأس المال عابر الحدود وعمليات الأداء:

(أ) في حالة صعوبات، أو تهديدات خطيرة لميزان الأداءات والمالية الخارجية، أو

(ب) في الحالات التي، في ظروف استثنائية، تسبب تحركات رأس المال أو تهدد بأن تسبب صعوبات خطيرة لإدارة الاقتصاد الكلي، ولاسيما سياسات النقد وأسعار الصرف، أو

(ج) لحماية حقوق الدائنين.

4. التدابير المشار إليها في الفقرة 3 من هذه المادة يجب أن:

(أ) لا تتجاوز ما هو ضروري للتعامل مع الظروف المنصوص عليها في الفقرة 3 من هذه المادة؛

(ب) تكون مؤقتة وينم إلغاؤها في أقرب وقت تسمح به الظروف، و

(ج) تبلغ فوراً للطرف المتعاقد الآخر.

5. يمنح الطرفان المتعاقدان تحويلات الأداءات المشار إليها في هذه المادة معاملة لا تقل تفضيلاً عن تلك الممنوحة لتحويلات الأداءات الناشئة عن الاستثمارات التي يقوم بها مستثمرون من دولة ثالثة.

المادة 7

الحلول محل المستثمر

1. إذا قام أي طرف متعاقد أو من يقوم مقامه (المشار إليه فيما يلي بـ "المؤمن") بسداد تعويض لمستثمريه بموجب ضمان أو تأمين يغطي المخاطر غير التجارية المتعلقة باستثمار ما فوق تراب الطرف المتعاقد؛ الآخر، فإن الطرف المتعاقد الأخير يقر بوجود المؤمن في الالتزام بجميع الحقوق والطلبات التي يمارسها المستثمر المترتبة عن ذلك الاستثمار، ويقر أن المؤمن يسمح له بممارسة هذه الحقوق والقيام بهذه المطالبات كالمستثمر الأصلي.

2. لا يجب أن تتجاوز الحقوق أو المطالبات في حالة الحلول محل المستثمر القيمة الأصلية لحقوق ومطالبات المستثمر.

3. في حالة الحلول محل المستثمر كما ورد في الفقرة الأولى من هذه المادة، لا يحق للمستثمر طلب التعويض ما لم يرخص له من الطرف المتعاقد أو من يقوم مقامه.

4. أي نزاع ينشأ بين أحد الطرفين المتعاقدين و المؤمن يحل طبقاً لمقتضيات المادة 8 من هذا الاتفاق.

المادة 8

تسوية الخلافات المتعلقة بالاستثمار بين أحد الطرفين المتعاقدين و مستثمر الطرف المتعاقد الآخر

1. أي نزاع ينشأ بين مستثمر من أحد الطرفين المتعاقدين والطرف المتعاقد الآخر بشأن انتهاك مزعوم لأحد مقتضيات هذا الاتفاق أو أكثر، في ما يتعلق باستثمار ما، يتم الإشعار به كتابيا، بما في ذلك معلومات مفصلة، من قبل المستثمر إلى الطرف المتعاقد الذي أنجز الاستثمار فوق ترابه. ويجب، قدر الإمكان، على الأطراف المتورطة في النزاع أن تسعى إلى تسوية النزاع وديا أو عن طريق التفاوض والتفاوض. ويجوز لهم، بناء على مبادرة من أي منهما، وكجزء من التفاوض والتفاوض بينهما، الاتفاق على الاعتماد على إجراءات خارجية غير ملزمة مثل الوساطة.

إذا تعذرت تسوية هذا الخلاف في ظرف ستة أشهر ابتداء من تاريخ طلب التسوية، يمكن عرض النزاع وفقا لاختيار المستثمر على:

- (أ) المحكمة المختصة للطرف المتعاقد الذي أنجز الاستثمار فوق ترابه، أو
 - (ب) مركز التحكيم الدولي لتسوية النزاعات المتعلقة بالاستثمار الذي أنشئ بموجب "الاتفاقية المتعلقة بتسوية النزاعات الخاصة بالاستثمارات بين الدول ورعايا دول أخرى"، المفتوحة للتوقيع بواشنطن في 18 مارس 1965، أو
 - (ج) محكمة تحكيم تنشأ لهذا الغرض طبقا لقواعد تحكيم لجنة الأمم المتحدة للقانون التجاري الدولي.
2. لهذا الغرض، يمنح كل طرف متعاقد موافقته النهائية على أن تعرض النزاعات على التحكيم الدولي المذكور في الفقرات الفرعية (ب) و(ج) من هذه المادة.
3. في حالة اختيار المستثمر عرض الخلاف على المحكمة المختصة للطرف المتعاقد الذي أنجز الاستثمار فوق ترابه أو على التحكيم كما هو مذكور بالفقرات الفرعية، (ب) و(ج) من هذه المادة، فإن هذا الاختيار يكون نهائيا بالنسبة للمستثمر.
4. تتخذ هيئة التحكيم قراراتها استنادا إلى القانون الوطني للطرف المتعاقد، والذي هو طرف في النزاع، والذي أنجز الاستثمار فوق ترابه، بما في ذلك القواعد المتعلقة بتنازع القوانين، ومقتضيات هذا الاتفاق ومبادئ القانون الدولي المقبولة عالميا.
6. ويكون قرار التحكيم نهائيا وملزما بالنسبة لطرفي النزاع، ويلتزم كل طرف متعاقد بتنفيذ هذا القرار طبقا لقوانين دولته.

المادة 9

تسوية الخلافات بين الطرفين المتعاقدين

1. إن أي خلاف ينشأ بين الطرفين المتعاقدين يتعلق بتأويل أو تطبيق هذا الاتفاق تتم تسويته بغفر الإمكان بين الطرفين المتعاقدين عن طريق المفاوضات عبر القنوات الدبلوماسية.

2. إذا تعذر تسوية الخلاف في ظرف ستة أشهر، يعرض على هيئة التحكيم بناء على طلب أحد الطرفين المتعاقدين حسب مقتضيات هذه المادة.
3. تتكون هيئة التحكيم على الشكل التالي: يعين كل طرف متعاقد عضوا في هيئة التحكيم. هذان العضوان يختاران معا بعد ذلك عضوا ثالثا من رعايا دولة أخرى كرئيس لهيئة التحكيم. يتعين تعيين أعضاء هيئة التحكيم خلال ثلاثة أشهر والرئيس خلال خمسة أشهر من تاريخ تبليغ أي من الطرفين المتعاقدين الطرف المتعاقد الآخر بنبته في طرح النزاع أمام هيئة التحكيم.
4. إذا لم تتم التعيينات الضرورية خلال الأجل المحددة في الفقرة 3 من هذه المادة، يقوم أحد الطرفين المتعاقدين بدعوة رئيس محكمة العدل الدولية للقيام بالتعيينات الضرورية. إذا كان رئيس محكمة العدل الدولية يحمل جنسية أحد الطرفين المتعاقدين أو إذا حال عائق دون ممارسته لهذه الوظيفة، يدعى نائب رئيس محكمة العدل الدولية للقيام بالتعيينات الضرورية، وإذا كان نائب الرئيس يحمل جنسية أحد الطرفين المتعاقدين أو إذا حال عائق دون ممارسته مهمته، يدعى العضو الذي يليه أقدمية في المنصب في محكمة العدل الدولية و الذي ليس من رعايا أحد الطرفين المتعاقدين، ليقوم بالتعيينات الضرورية .
5. تتخذ هيئة التحكيم قرارها على أساس مقتضيات هذا الاتفاق وقواعد ومبادئ القانون الدولي. تتخذ هيئة التحكيم قراراتها بأغلبية الأصوات. تكون القرارات نهائية ومنزمة للطرفين المتعاقدين . يلتزم كل طرف متعاقد بتطبيق هذه القرارات طبقا لقوانين و تنظيمات دولته.
6. تحدد هيئة التحكيم مسطرتها الخاصة.
7. يتحمل كل طرف متعاقد مصاريف حكمه والذين يمثلونه في إجراءات التحكيم. أما المصاريف المتعلقة بالرئيس وأي مصاريف أخرى فتقسم مناصفة بين الطرفين المتعاقدين .

المادة 10

مقتضيات أكثر أفضلية

إذا تضمن القانون الوطني لأي من الطرفين المتعاقدين أو الالتزامات بموجب القانون الدولي القائم في الوقت الحالي أو مستقبلا بين الطرفين المتعاقدين بالإضافة إلى هذا الاتفاق قاعدة ، سواء كانت عامة أو خاصة ، تعطي الحق للاستثمارات التي يقوم بها مستثمرون من الطرف المتعاقد الآخر في معاملة أفضل من تلك التي ينص عليها هذا الاتفاق، تكون هذه القاعدة، إلى الحد الذي هو أكثر ملاءمة، غالبية على هذا الاتفاق.

المادة 11

مشاورات

يطلب من أحد الطرفين المتعاقدين، يقبل حالا الطرف المتعاقد الآخر بعقد مشاورات بخصوص تأويل وتطبيق هذا الاتفاق.

المادة 12

تطبيق الاتفاق

يطبق هذا الاتفاق على الاستثمارات المنجزة من طرف مستثمري أحد الطرفين المتعاقدين فوق تراب الطرف المتعاقد الآخر، طبقاً لقوانينه وتنظيماته، قبل أو بعد دخول هذا الاتفاق حيز التنفيذ. غير أن هذا الاتفاق لا يطبق على أي نزاع متعلق بالاستثمار نشب أو أي دعوى تخص الاستثمارات تم إيداعها قبل دخوله حيز التنفيذ.

المادة 13

الدخول حيز التنفيذ، مدة الصلاحية، التعديل والإنهاء

1. يدخل هذا الاتفاق حيز التنفيذ ثلاثين يوماً بعد تاريخ آخر إشعار للطرفين المتعاقدين باستكمال الإجراءات الدستورية المطلوبة لديهما لدخول الاتفاق حيز التنفيذ.

2. يبقى هذا الاتفاق ساري المفعول لمدة أولية من عشر سنوات، ويجدد تلقائياً لمدد متتالية من عشر سنوات، ما لم يشعر أحد الطرفين المتعاقدين الطرف المتعاقد الآخر، كتابياً، وعلى الأقل سنة قبل انتهاء أي مدة من المدد المتتالية، بنيته في إنهاء هذا الاتفاق.

3. يجوز تعديل هذا الاتفاق بالتراضي بين الطرفين المتعاقدين. وتدخل التعديلات على الاتفاق حيز التنفيذ وفقاً للإجراءات المطلوبة لدخول الاتفاق حيز التنفيذ كما ورد في الفقرة 1 من هذه المادة.

4. فيما يخص الاستثمارات المنجزة قبل تاريخ انتهاء هذا الاتفاق فإن مقتضيات المواد من 1 إلى 12 من هذا الاتفاق تبقى سارية المفعول لمدة عشر سنوات ابتداء من تاريخ إنهاء العمل بهذا الاتفاق.

و إسهاداً على ذلك، تم التوقيع على هذا الاتفاق من طرف الموقعين أسفله المفوضين على التوالي من طرف حكومتيهما .

وحرر بالرباط في 11 ماي 2010، في نظيرين أصليين باللغات المقدونية والعربية والإنجليزية، وللنصوص الثلاثة نفس الحجية. في حالة الاختلاف في تأويل مقتضيات هذا الاتفاق يرجح النص الإنجليزي .

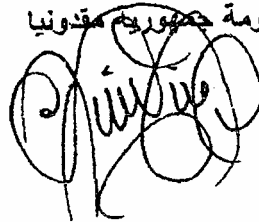
عن

حكومة المملكة المغربية

عن

حكومة جمهورية مقدونيا

AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA
AND
THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF MOROCCO
ON THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF
INVESTMENTS

The Government of the Republic of Macedonia and the Government of the Kingdom of Morocco, hereinafter referred to as "Contracting Parties",

Desiring to intensify their economic cooperation to the mutual benefit of both States,

Intending to create and maintain favourable conditions for investments made by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

Recognizing that the promotion and reciprocal protection of investments under this Agreement shall be conducive to the stimulation of business initiative and shall increase prosperity in both States,

Have agreed as follows:

Article 1
Definitions

For the purpose of the present Agreement:

1. "Investments" shall mean every kind of assets invested by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party in whose territory the investment is made and shall include in particular, though not exclusively:

- a) movable and immovable property and any related property rights, such as mortgages, liens, pledges and other similar rights under the law;

- b) shares, stocks, debentures and any other form of participation in companies;
- c) claims to money and claims under a contract having a financial value and loans directly related to a specific investment, except:
 - (i) claims to money that arise solely from commercial contracts for the sale of goods and services; and
 - (ii) the extension of credit in connection with a commercial transaction, such as trade financing;
- d) intellectual property rights, as defined in the multilateral agreements concluded under the auspices of the World Intellectual Property Organization, in as far as both Contracting Parties are Parties to them, including copyrights, patents, trademarks, trade names, franchises, industrial designs, technical processes and other similar rights;
- e) any right to conduct economic activities conferred by law or under contract, including concessions granted in accordance with applicable regulations, that regulate the performance of activities including to search for, cultivate, extract or exploit natural resources including those situated in maritime areas falling under the jurisdiction of either party.

Any alteration of the legal form in which assets are invested or reinvested shall not affect their qualification as investments provided that such alteration is not in conflict with the provisions of this Agreement and the legislation of the Contracting Party in whose territory the investment is made.

2. "Investor" shall mean any natural or legal person of one Contracting Party that invests in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter Contracting Party:
- a) the term "Natural person" shall mean a physical person having the nationality of that Contracting Party in accordance with its law; and
 - b) the term "Legal person" shall mean any entity constituted or organised on the territory of one Contracting Party in accordance with the laws and regulations in force in that Contracting Party and having its headquarters together with its main economic activities in the territory of that Contracting Party.

3. "Returns" shall mean the amounts yielded by investments and includes in particular, though not exclusively, profits, interests, capital gains, dividends and royalties.
4. "Territory" means:
 - with respect to the Republic of Macedonia: the territory of Republic of Macedonia, including land, water and airspace, over which the State concerned exercises, in accordance with international Law, sovereign rights and jurisdiction of such areas;
 - with respect to the Kingdom of Morocco: the territory of the Kingdom of Morocco, including any maritime area situated beyond the territorial waters of the Kingdom of Morocco which has been or might be in the future designated by the laws of the Kingdom of Morocco, in accordance with international law, as being an area into which the rights of the Kingdom of Morocco relative to the sea-bed and to the maritime subsoil as well as to natural resources can be exercised.
5. "Freely Convertible Currency" shall mean a currency that is widely used to make payments for international transactions and widely exchanged in principal international exchange markets.

Article 2

Promotion and Protection of Investments

1. Each Contracting Party shall promote and create favourable conditions for investments of investors of the other Contracting Party in its territory and shall admit such investments in accordance with its laws and regulations.
2. Any extension or transformation of an initial investment must be made in accordance with the laws and regulations in force in the Contracting Party in whose territory the investment is made. Such an extension or transformation shall be considered as a new investment, in the meaning of this Agreement.
3. Investments made by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall be accorded fair and equitable treatment, by the latter Contracting Party, in accordance with the principles of International Law, and shall enjoy full protection and security.

4. Neither Contracting Party shall in any way impair by unreasonable or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments in the territory of its State of investors of the other Contracting Party.
5. Investment returns, in case of their reinvestment in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party in whose territory the investment is made, enjoy the same protection as that accorded to the initial investment.
6. Nothing in this Agreement shall be construed to prevent a Contracting Party from taking any action that is considered as necessary for the protection of public security, order or public health or protection of environment, provided that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustified discrimination.

Article 3 **National and Most Favoured Nation Treatment**

1. Each Contracting Party shall accord in the territory of its State to investments of investors of the other Contracting Party treatment which is not less favourable than that it accords, in like circumstances, to investments of investors of its own State or to investments of investors of any third State, whichever is more favourable to the investor concerned.
2. Each Contracting Party shall accord in the territory of its State to investors of the other Contracting Party, as regards to the activities in connection with their investments, a treatment not less favourable than that it accords, in like circumstances, to investors of its own State or to investors of any third State.
3. The provisions in this Article relating to treatment not less favourable than that accorded to investments of investors and to investors of any third State shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to investments of investors and to investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege by virtue of:
 - a) Any existing or future economic, monetary or customs union, free trade area, or similar international agreements, including other forms of regional economic cooperation, to which either of the Contracting Parties is or may become a party;
 - b) Any international agreement or arrangement relating to taxation.

Article 4 **Compensation for losses**

Investors of one of the Contracting Parties whose investments suffer damages or losses owing to war, armed conflict, revolution, a state of national emergency, revolt, insurrection, riot or other similar event in the territory of the other Contracting Party shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, which shall not be less favourable than that it accords to investors of its own State or to investors of any third State. Resulting payments shall be transferable without undue delay, in a convertible and freely transferable currency.

Article 5 **Expropriation and Compensation**

1. Investments made by investors of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall not be subjected to any expropriation or nationalisation measures or any other measures having the effect of dispossession (hereinafter referred to as "expropriation"), unless the following conditions are complied with :
 - a) the measures are taken in the public interest and under due process of law;
 - b) they are taken on a non-discriminatory basis;
 - c) they are accompanied by payment of adequate and effective compensation.
2. The amount of such compensation shall represent the real market value of the expropriated investment immediately before the measure was taken or before the impending measure became publicly knowledged.
3. Such compensation shall be paid without undue delay. In case of a delay in payment, the compensation shall carry interest calculated from the due date until the date of payment, in accordance with national legislation of the Contracting Party in whose territory the investment has been expropriated. Resulting payments shall be effectively realizable and freely transferable without undue delay, in a convertible and freely transferable currency.

Article 6 Transfers

1. In respect of investments made in its territory by investors of the other Contracting Party, either Contracting Party shall permit to investors of the other Contracting Party, after fulfilment of their fiscal obligations, the transfer of payments related to their investments. Such transfers shall include, in particular, though not exclusively:
 - a) capital and additional amount aiming to maintain or to increase an investment;
 - b) investment returns, as defined in Article I;
 - c) amounts necessary to reimburse loans related to investments;
 - d) proceeds from the total or partial sale or liquidation of an investment;
 - e) compensations under Articles 4 and 5 of this Agreement ;
 - f) salaries and other remuneration of nationals of each Contracting Party who have been allowed to work in the territory of the other Contracting Party in connection with an investment;
 - g) payments arising out of the settlement of a dispute pursuant to Article 8 of this Agreement.
2. The transfers of payments referred to in the paragraph 1 of this Article shall be made, without undue delay, in a freely convertible currency, at the official rate of exchange applicable on the date of transfer, pursuant to the exchange regulations and procedures in force in the territory of the Contracting Party in whose territory investments have been made.
3. Notwithstanding paragraphs 1 and 2 of this Article, either Contracting Party may, on non-discriminatory basis, adopt or maintain measures relating to cross-border capital and payment transactions:
 - a) in the event of serious balance of payments and external financial difficulties or threat thereof; or _____
 - b) in cases where, in exceptional circumstances, movements of capital cause or threaten to cause serious difficulties for macroeconomic management, in particular monetary and exchange rate policies; or _____
 - c) to protect the rights of creditors.

4. Measures referred to in paragraph 3 of this Article shall:
 - a) not exceed those necessary to deal with the circumstances set out in paragraph 3 of this Article;
 - b) be temporary and shall be eliminated as soon as conditions permit it; and
 - c) be promptly notified to the other Contracting Party.
5. The Contracting Parties shall accord to transfers of payments referred to in this Article a treatment not less favourable than that accorded to transfers of payments originating from investments made by investors of a third State.

Article 7 Subrogation

1. If a Contracting Party or its designated agency (hereinafter referred to as "Insurer") makes a payment to its own investors under a guarantee or insurance against non-commercial risks in respect of investments made in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognize the subrogation to the Insurer of all the rights and claims ensuing from such an investment, and shall recognize that the Insurer is entitled to exercise these rights and to enforce the claims to the same extent as the original investor.
2. The subrogated rights or claims shall not exceed the original rights or claims of the investor.
3. In the case of subrogation as defined in the paragraph 1 of this Article, the investor shall not pursue a claim unless he is authorised to do so by the Contracting Party or its designated Agency.
4. Any dispute between one Contracting Party and the Insurer shall be settled in accordance with the provisions of Article 8 of this Agreement.

Article 8 Settlement of Investment Disputes between a Contracting Party and an Investor of the other Contracting Party

1. Any dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party concerning an alleged violation of one or more provisions of this Agreement in respect of an investment shall be notified in writing, including detailed information, by the investor to the

Contracting Party on whose territory the investment is made. As far as possible, the parties involved in the dispute shall endeavour to settle the dispute amicably or by consultation and negotiation. They may, upon the initiative of either of them and as a part of their consultation and negotiation, agree to rely upon non-binding, third-party procedures such as mediation.

If the dispute can not be settled within six months from the date of request for settlement, the dispute may be submitted on the investor's choice to:

- a) the competent court of the Contracting Party in whose territory the investment has been made, or
 - b) the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID) established by the "Convention for Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States" opened for signature at Washington on March 18th 1965, or
 - c) an arbitration ad-hoc tribunal established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).
2. For this purpose, each Contracting Party shall give its irrevocable consent to the submission of disputes to international arbitration set out in subparagraphs (b) and (c) of this Article.
 3. Once the investor has chosen to submit the dispute to the competent court of the Contracting Party in whose territory the investment has been made or arbitration as provided under the subparagraphs (b) and (c) of this Article, such choice shall be irrevocable for the investor.
 4. The arbitral tribunal shall rule on the basis of the national law of the Contracting Party involved in the dispute in whose territory the investment is situated, including the rules relating to conflicts of law, the provisions of this Agreement, as well as universally accepted principles of the international law.
 5. Arbitral decisions shall be final and binding on either party to the dispute. Each Contracting Party commits to enforce these decisions in accordance with laws and regulations of its State.

Article 9

Settlement of Disputes between the Contracting Parties

1. Any dispute between the Contracting Parties regarding the interpretation or application of this Agreement shall be settled, as far as

- possible, between the Contracting Parties by negotiations through diplomatic channels.
2. If the dispute cannot be settled within six months, it shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an ad hoc Arbitral Tribunal in accordance with the provisions of this Article.
 3. The arbitral tribunal shall be constituted as follows: each Contracting Party shall appoint one arbitrator and these two arbitrators shall agree upon a national of a third State to be appointed as Chairman of the tribunal. The arbitrators shall be appointed within three months and the Chairman within five months from the date on which either Contracting Party has informed the other Contracting Party of its intention to submit the dispute to an arbitral tribunal.
 4. If within the periods specified in paragraph 3 of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President of the International Court of Justice is a national of either Contracting Party or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice President of the International Court of Justice shall be invited to make the necessary appointments. If the Vice President is a national of either Contracting Party or if he is also prevented from discharging the said function, the member of the International Court of Justice next in seniority in office who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the appointments.
 5. The arbitral tribunal rules on the basis of the provisions of the present Agreement and rules and principles of international law. The tribunal shall reach its decisions by a majority of votes. The decision shall be final and binding for both Contracting Parties. Each Contracting Party commits to enforce these decisions in accordance with the laws and regulations of its State.
 6. The tribunal decides on its own procedure.
 7. Each Contracting Party shall bear the expenses of its arbitrator and its representation in the arbitration proceedings. The expenses of the Chairman and any other expenses shall be borne in equal parts by the Contracting Parties.

Article 10 More Favourable Provisions

If the domestic law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the

Contracting Parties in addition to the present Agreement contain a regulation , whether general or specific, entitling investments made by investors of the State of the other Contracting Party to a treatment more favourable than that provided by this present Agreement, such regulation shall to the extent that it is more favourable prevail over the present Agreement.

Article 11 Consultations

Upon request by either Contracting Party, the other Contracting Party shall agree promptly to hold consultations on the interpretation or application of this Agreement.

Article 12 Application

This Agreement shall apply to investments made in the territory of one Contracting Party in accordance with its laws and regulations by investors of the other Contracting Party, prior to as well as after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any dispute raised or any claim concerning investments made before the entry into force of this Agreement.

Article 13 Entry into force, Duration and Termination

1. This Agreement shall enter into force thirty days after the date of the latter notification of the Contracting Parties that their respective internal constitutional requirements, necessary for entry into force of this Agreement, have been fulfilled.

2. This Agreement shall remain into force for an initial period of ten years. It shall be automatically renewed for consecutive periods of ten years, unless, at least one year before the expiration of any subsequent period, one of the Contracting Parties notifies, by written notice through diplomatic channels, the other Contracting Party of its intention to terminate the Agreement.

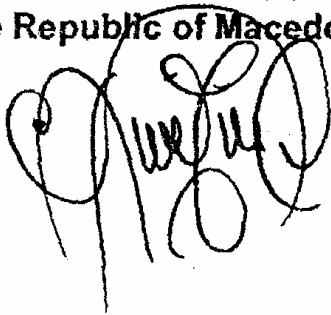
3. This Agreement may be amended by mutual consent between the Contracting Parties. The Amendments of the Agreement shall enter into force in accordance with the procedure required for entering into force of the present Agreement set up in paragraph 1 of this Article.

4. In respect of investments made prior to the date of termination of this Agreement, the provisions of Article 1 to Article 12 relating to such investments shall remain in force for a period of ten years from the date of the termination of this Agreement.

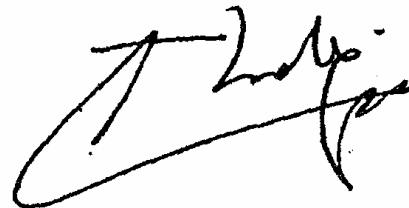
In witness whereof, the undersigned representatives, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

Done at Rabat on 11th May 2010 in two originals, each in Macedonian, Arabic and English language, the three texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**For the Government of
the Republic of Macedonia**

**For the Government of
the Kingdom of Morocco**

Член 3

Министерството за финансии се определува како орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Кралството Мароко за заемно поттикнување и заштита на инвестициите.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.